

FRESKO-FESTÉSEK.

KUTHY LAJOSTUL.

(Folytatás.)

zeket azonban nem a ripóti drótos gondolá, hanem Agárdi Máté' köpenyeges fia, ki már akkor legatusnak járt s predikációkból sok eféle szép szót betanult.

Addig a rokkant tót marjult izmait tapodtatá fiával; a kaszások' lefőzött serege pedig maga alá csapta lucskos szűrét s kenyerezni ült.

Annyi szerepet egy színész sem játszik, mint az alföldi szűr. Mig új, egész héten szegen függ, csak vasárnap jelenve meg templom- és korcsmában á la hőskaczagány, s életének első éve ritkán hagy más nyomot mint vastag zsirkarikát a gallér körül s vagy két vérfoltot, mely a leütött atyafi' fejéből ráfecscsent. Másod évben ura' sorsában osztozik, s fagyban téli szoba, nyáron hűsölő; otthon bonjour, uton védelem; lakzínál kostum, szükségben zálog, s ha a turcsi izzad lótarakó. Mezei napszámon a kenyeret őrzi; ebédnél pamlag, délálomra vánkos, később kuvaszszőnyeg, mignem estenden újra a szegény legény' nyakán lóg, s egyegy lopott juhot vagy menyecskét fűd el. Későbbben persze megunja életét, elereszti szegény fulét, neki koppad, vetkezik, rostosul, s zsir és bu miatt összebűdösödik. Illyenkor aztán szörnyű sorsra jut; mert nemcsak az ős-

anya önti rajta mérgét, kja családháznál kormányt visz, hanem omnibusává lesz ama három ivadéknak, mely a patriarchalis vityillóban egymás' hátán lakik. A gazdasszony őt ölti föl reggel tehénkihajtáshoz, Sári őt viszi a kalandos kutra, később iskolába megy benne az izmos elsőszülött, majd Panni' nyakában lóg, ha a tűzre töreket sze-deget; alkonyon ismét ő benne fejik a tehenet, s midőn este a pat-kán kiterjeszti bőzös természetét, gyermekek és macskák keresnek rajta menhelyet. Most fagyos, majd kerges, többször csatakos, de mindig piszkos állapotában végre úgy elgaluskásodik, hogy néha levet creszt; a mint hogy mese szerint egyszer egy illy sorsüldözte szürben megmozdult a lelkesmeret s föltámadt gazdája ellen; egy másik pe-dig a Tisza' partján maig is följár halottaiból. Az ekképen meggyalá-zott szürnek aztán leszedik szíjjait, csatját, ólomptykéit, cziczomá-kul más butorokhoz; a meghalt szür pedig abrakos tarisnya, vagy té-li lábtű' képében támad új életre, miket az ősanya a maradvány' ja-vából összevarrt. És némellyike gazdástól szellőzi ki magát az igaz-ság' fáján. Illy historiai kettős élet után a borsóvetésben lép föl még egyszer mint (nem ugyan vendégénekesnő, hanem) verébijesztő váz, honnan aztán a puszták' szelére kél, ha csak jövő nyáron egy el-nyűtt laptábol nem pislant elő, mint megviselt töltelék.

Azonban itt nem az a kérdés hogy éli világát egy alföldi szür? hanem Agárdi Máté nagyon biztatá lejárt táborát, mert még a szép alkonyon mind le akará kaszaboltatni ama végetlen gurdin és bojtor-ján erdőséget, mely szénás kertjében terjengett. Az ígás szekerek elfeljövének átszállítani a falatozott népet, mert a tanyaszállás igen távol esék.

Fölmozdultak ülkarikáikból, s fényes kaszáikat mint valamelly ó lovagi nyakfodrot tűzögetvén a szekérkasok körül, kezdtek tiz tizenötével fölrakodni.

Azalatt a ripóti ordas' teste megpihent s szépen összepöföddt. Nyakmirigyei megpálczásodtak mint a szíjkorbács, s inai neki mered-tek, mintha bele drótozták volna. Azt hitte tapasztalatlanul, hogy az erő is hólyag csak fúni kell. Most a többivel kezdé fölszedni marado-zó tagjait, de szisszentő arczfintornák közt húzta egyik bokáját a má-sik után. A magyar pórok azonban tele voltak mente repostum-mal. Egész ozsonnnánál a tóton vittzeltek; s most néhány tréfás suhancz, — kik közvetlenül a nagy Trencsini' sarkában kaszáltak — csak egy-más' szemébe vág. Aztán egyet sugtak; tán hogy a szófuttatásból ló- s par consequent tótfuttatás legyen; a minthogy e gyanús jelenet

után tüstént gyöngéd előgonddal kínálták a megviselt drótost, miszerint őt lehetõn kimélve kasfarba pakolják, magok a felhérczeken s szekéroidalon veendvén uti tartózkodást, hogy rútul járt tagjainak illõ vitetése legyen. Mihelyt pedig ezen egérfogó szivességet telhetõleg szép, de mégis borzasztóan rút mosolylyal elfogadta, azonos azonnal két pajkos kaszatárs toppant a kas megett, kik sürrho forrva motoztak a két hátsó kerék közt; mit azonban nem, s csak egy kötelet lehete késõbben látni, melly a saraglyától földig lelógott.

Ez alatt társai az összedagadt tótot, fiastól, egy rakás lucskos fûbe beültették, s minthogy uti készülleteik miatt a többi szekér már tova haladt, hirtelen, mint varjak a kereszten, oldalfélre kapaszkodtak föl „hajts“ ot kacsintván a kocsisnak.

Ez a ló-mephisto bihetõleg czinkostárs vala a gyilkos tréfában, mert ugy bordái alá szedett a csikóknak, hogy első ugrással szinte bõrükön túllettek; s mintha Gomorától rugaszkodnának, hátra nem tekintve inaltak a többi után. Azonban szegényeket ostonon kívül egyéb is ijeszté. A szekéren t. i. tetemes habota támadt, mellynek szemdûlyeszttõ kitöréseirõl csak azon szerencsés nézõnek lehet fogalma, ki õt hat ázsiai parasztot a földön nevéttében elnyulni látott.... Vajjon mit mosolyogtak?.. Igenis a tótot, ki az elrohant szekér nyomán a lerántott kassal földre zuhant, s kicsinyével együtt hosszában maradt a fûboglya alatt, mint perzselendõ sertés a szalmában. Ama gonosz csontok t. i. megoldván a saraglyalánczot, vele a kast földhöz czölöpölték, hogy annak trencsinyi tartalmától elnyargalhassanak; mi is a kocsis' egyetértésével — mint látjuk — megtörtént.

Persze hogy estében roncsolt teteme még jobban tönkre silányult; s csak midõn, Luther' egész nemzetségét segédül híván, föl-vánszorgott — midõn a csíntevõ parasztok' szekérét elporzani látta, s meggondolá mikép enni nem kap, hacsak az önmodelljére termett kis körmõsszel kast és saraglyát a tanyáig nem gyalogoltat: csak akkor kezdé mondani fejét egész erõbõl vakarni.

Hát mégis hozzá fogtak a savanyu fuvarhoz. Mit mondjak ezen apostoli lovaglás' gyalog terheirõl? A rettenthetlen weltmann, ki túrócz' hegyein s a poroszlói saron, sulyos dróttekerccsel átlõhetlen kaplapján s éhes elszántsággal czirmos vonásaiban megfuttatá magát: most megtörve a sors, vagyis kaszanyél' rángatási miatt, csüggedten, á la szomorú nóta, húzta faggyus fejére a szívós vesszõkast, mint valami új kiadását a lovagsisakoknak, mellyet iszonyu állkapczáival egy fejlágyára esett fölhalálós font.

Utána a kis zabpusztító czipelte, tout sans culotte, a tagba szakadt vasas saraglyát, melyről hetykén mondaná a rakodó béres: „biz uram maga szopta az anyját.“ Lánczait nyakába kapcsolta, s karját közép rostélyába öltvén, vitte mintegy rongyos paizst. Tehát sisak és vért...? az igaz, hogy e képyszeredett tótok másfelen tettek egy gyalog bakkancsost.

Ki ne ismerné Péczely' eszes meséjét, melyben számárt hiszen egy paraszt fiával? Olly sok változatban ama hírhedt füles sem részesült, mennyiben a két tót' improvisalt uti bútora. Most fejé' bubján állott tótágast az akaratos kas, majd a saraglyát ölté tarkójára, mint egy nemzeti kokárdát, vagy a kasfarban rángattatá magát enyves marku édes szülöttével, míg amaz palástul kötö föl a lánczos saraglyát vagy Istenben bizó pófával kapta hóna alá, mint egy nyebeczka zabradát. *)

Midőn a málhák' természetét mármár megszokták, sőt a drót-örökös nyikogó trillákban kezde örülni az utféli bő kukoriczának; egyszerre csak előrugaszkodik az oldalhalomról öt fehér nadrágos szabólegény, vagyis tulajdonképen juhászkutya, kik a tótoknak szűk nadrágot szabtak.

(Folytatatik.)

PESTI SALON' HETI SZEMLÉJE.

— A kárvallott miskolcziak és fehérváriak' részére buzgó részvéttel folynak az aláírások és gyűjtögetések. Hirlapjaink' néhányai szép segedeimeket összesítének eddig is. De csoda-e, ha honfi honfiért fáradoz, és Magyarhon magyar városnak nyújt kezét? Ez kötelességünk levén, legfőlebb csak méltánylást igényelhet. Ellenben midőn idegen vér részesül keservinkben, midőn külön faj, külön ajku nemzet áldoz Magyarhonért, midőn egy bécsi lap emeli föl legmelegebb szavait, és utána ezrenként gördül a drága ércz a magyarhoni szerencsétlenek' fölsegelésére szánt pénztárakba: ez már olly nemesen magas tett, olly emberiség sugalta szent erény, mellynek méltó kiemelésére szokat nem lelünk. És így cselekszik minden hasonló faj-

*) Tót népkönyv: „mennyei kert“